

Laborista Esperantisto

16DE JAARGANG No. 4 – 1 APRIL 1947
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost).
Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: Roelantstr. 4, A'dam-W.
Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.

IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

WAT *staat ons te doen?*

Stellen wij ons de vraag: Wat staat ons te doen en wat achten wij, Esperantisten, een belangrijke beschavingsfactor?, dan ga vooraf een beschouwing over het tweede deel der vraag.

Het feit, dat het bezit van talenkennis een factor van beschaving kan zijn, valt niet te ontkennen, doch wij zeggen nadrukkelijk dat de beschaving van de individu en dus de maatschappij er mee gediend *kunnen* zijn. Dat iemand die een of meer talen op school heeft „geleerd" tot de beschaafde mensen behoort en anderen die dat geluk niet deelachtig zijn geworden, daartoe niet gerekend kunnen worden, zal niemand beweren. Ware dat zo, dan zouden bij voorbaat de meesten die tot een grote natie behoren en deswege geen andere talen leren dan hun moedertaal, een lager beschavingspeil bezitten. Dit is ten enemale *niet* zo. De literatuur der Fransen, der Engelsen, en die der Duitsers van vóór het nazidom, is daar om te bewijzen, dat kennis van enkel de moedertaal, en bij academici nog van de klassieken, de beschaving niet in de weg staat. Integendeel, omdat men in de grote landen niet wordt „opgescheept" met vreemde talen-onderricht, is er tijd voor nauwkeuriger onderwijs in de landstaal, welke men dan te beter leert hanteren en voor welker schoonheid men meer oog krijgt. De kennis van eigen literatuur wordt daardoor verhoogd. Voor de meeste Nederlanders zijn Vondel, Hooft en Bredero, behalve hun naam, al even grote onbekenden als vele groten uit later tijd, om van de middeleeuwse belletrie maar te zwijgen.

Beschaving zit 'm dus niet in talenkennis alleen, merendeels wel in kennis van de taal, wat iets anders is, en overigens in gedrag en levenshouding. Goede manieren, niet te verwarren met de onwaarachtige etiquette en, tot op zekere hoogte, rekening houden met zeden en gewoonten, iets anders dus dan conventie, zijn bestanddelen van wat we noemen, beschaving.

Het leren van vreemde talen, om daarmee zijn brood te verdienen of omdat de kennis daarvan verwacht wordt voor een kantoorloopbaan, heeft niet van doen met beschaving. Een vreemde-talencorrespondent, die ten hoogste zijn vreemde taal onderhoudt in zijn werk, misschien door het lezen van een krant (om wellicht kranten en tijdschriften in zijn eigen taal, bij gebrek aan tijd, ternauwernood in te kijken) en een romannetje in een vreemde taal, kan men op grond daarvan nauwelijks rekenen tot de cultuurdragers. Hoevelen van hen die op school een andere taal onderwezen krijgen, gebruiken deze om de kunstvoortbrengselen in die taal werkelijk te genieten? Of om land en volk te leren kennen?

Wil men doordringen tot de cultuur van andere landen, dan zal de kennis van vreemde talen van onschatbare waarde blijken.

Blijven wij echter bij de werkelijkheid. Vast staat, dat een groot deel van niet alleen ons volk, maar van alle volken verstoken is en blijven zal van onderricht in vreemde talen. Het deel, dat daarin wel enige kennis opdoet, zal daarvan weer veel veronachtzamen als deze niet in de praktijk nodig blijken.

Een miniem gedeelte zal zich via een vreemde taal werkelijk geestelijk verrijken en eigen beschaving en die van zijn land dienen. Deze groep zal zich, gelukkig, altijd blijven doen gelden. Gaat het evenwel om een internationale verkeerstaal, dan gelden alle hiervoor besproken overwegingen niet. Dan dient men, uit utiliteitsoverweging, zijn keuze te bepalen op één vreemde taal welke naast de moedertaal wordt onderwezen, op alle scholen en overal ter wereld.

Wij zijn overtuigd, dat de keuze van Esperanto voor dit doel gewettigd is, des te meer, omdat de praktijk heeft uitgewezen, dat zij die aanleg tonen voor verdere taalstudie, deze zien aangewakkerd door het onderwijs in Esperanto. De kennis van Esperanto stelt in staat, zich in verbinding te stellen met alle volken en niet met slechts een enkele natie. Een intensief, niet eenzijdig verkeer met de meest verscheiden landen, zal meer bijdragen tot de beschaving, dan het gebruik van de taal van enkele grote nabuurlanden, door slechts een kleine bovenlaag van het volk. De belangstelling in lot en leven van meer verwijderde volken en kleine landen zal toenemen. Ook voor de zeden en gewoonten, hun folklore en kunstuitingen staat men dan meer open. Uitwisseling van gedachten en kennis, informaties van maatschappelijke aard, kunnen nuttige diensten bewijzen en zelfs de enkele correspondentie zal reeds een beschavingsfactor blijken, welke men niet mag onderschatten.

Het kennen van Esperanto stelt in staat tot internationale ontmoetingen op congressen en wat dies meer zij. Reeds sinds tientallen jaren heeft de Esperantist aanknopingspunten in *elk land*. Het is voor ons niets nieuws, alhoewel als wij esperantisten er bij stil staan, het ons toch altijd weer, als een wonder doet zijn. Maar de niet-esperantist is hiervan niet doordrongen. Helaas!

Onze taak zij dus, ten eerste zelf het Esperanto zo intensief mogelijk te gebruiken. Men breide zijn briefwisseling uit. Niet alleen, dat men de taal zelf behoorlijk leert en blijft hanteren, maar ook om aldus eigen kennis te vergroten, alsmede die van zijn correspondenten in het buitenland.

Nodig is het lezen van een of meer internationale esperantobladen en even nodig om daaraan medewerking te verlenen.
Feiten en gegevens welke men door correspondentie, persoonlijk contact en het lezen van internationale bladen verkrijgt, verrijken niet enkel eigen geest. Goed gebruikt, kan zulks ook anderen ten goede komen. Getracht moet worden, zijn kennis van feiten en toestanden in de daarvoor bestemde pers te spuien. Vooral trachte men zich van buitenlandse toestanden op de hoogte te stellen en deze ter kennis te brengen van de bladen of organisaties waarmee men betrekkingen onderhoudt.
Vakbondsbesturen moet men informaties doen toekomen uit die landen, welke niet zo gemakkelijk met een der „moderne" talen zijn te bereiken. Men late zich niet weerhouden door de veronderstelling, dat het toch niets geeft, omdat men niet dadelijk erkend ziet, dat zulke gegevens diensten kunnen bewijzen.

De arbeidersbeweging onwaardig.

Velen onzer hebben een functie in de arbeidersbeweging. Men late die niet varen, doch men moet zich evenmin laten verleiden er zó veel tijd aan te besteden, dat men de esperantobeweging en eigen kennis verwaarloost. Men zij er wel van doordrongen, dat wij die ons op de verbreiding van Esperanto en het nuttig gebruik dezer taal toeleggen, een belangrijker werk voor de arbeidersbeweging verrichten dan door de afwijzende houding der besturen, het geval schijnt. Men wete, dat wij nog steeds pioniersarbeid verrichten, in de overtuiging, dat ons welslagen verzekerd is. Van deze overtuiging ga men uit, en als functionaris in de arbeidersbeweging zij men esperantist! Dat houdt in, dat men meer dan tot nu toe het geval was, onze zaak dient, omdat zij een zaak is van de arbeidersbeweging zelf. De leiders daarvan moeten eindelijk gaan inzien, dat het mede tot hun taak behoort, het culturele niveau harer leden op een hoger internationaal peil te brengen. Daarnevens is het *onafwijsbare* plicht der arbeidersbeweging en zij moest het zich tot een eer rekenen, hieraan niet alleen haar medewerking te verlenen en ons in ons streven te steunen, maar zelfs voor te gaan om *een einde te maken aan de Babylonische spraakverwarring, een internationale schande, de arbeidersbeweging onwaardig!*
Want is 't geen schande, als voor het forum der gehele wereld, zij die geroepen zijn of zich geroepen achten zich op internationaal terrein te bewegen, openlijk hun grove tekortkomingen ten toon stellen, daar zij aan de *eerste voorwaarden* elkaar te kunnen verstaan, in de verste verte niet voldoen? Zó erg is het, dat zij door de pers der gehele wereld te kijk worden gezet. Doch nog erger is het, als men zich daarvoor niet schaamt, het als de doodgewoonste zaak ter wereld beschouwt en naar kostbare lapmiddelen zoekt, om de onbekwaamheid der op hun intellectualiteit prat gaande politici en andere internationale figuren — die verre van „internationaal" blijken — te verdoezelen.
Wij hebben ons er terecht steeds op beroemd, dat de arbeiders over minstens zo bekwame mensen beschikken als andere groepen. Maar het is geen verdienste enkel maar even bekwaam te zijn als anderen. Laat *ons* tonen, bekwamer te zijn en in staat aan de talenchaos in onze rijen althans een einde te maken!

De oplossing is er!

Naar de oplossing zoeken behoeft de arbeidersbeweging zelfs niet meer. Zij weet, dat die er is. Nemen wij haar bestuurders niet kwalijk, dat zij zich daarvan persoonlijk niet meer of nog niet kunnen bedienen. Maar *wel* moeten wij het als een grote tekortkoming en een ernstige nalatigheid beschouwen van onze bestuurscolleges, dat zij niet reeds gekomen zijn, in deze tijd van vernieuwingsdrang, met plannen welke een hechtere internationale samenwerking waarborgen, gebaseerd op het gebruik van *Esperanto als internationale* voertaal!
Dat is slechts een kwestie van tijd, als de ernstige wil er slechts is. Woorden van instemming en waardering zijn ons niet genoeg.
Op de daad komt het aan!

Eerste vereiste is, dat de vakbonden, jeugdorganisaties en alle organisaties welke zich op internationaal terrein bewegen of met het buitenland op enige wijze van doen zouden kunnen hebben, cursussen inrichten voor hun personeel en jonge bestuurders. Nieuw personeel worde de eis gesteld Esperanto te kennen en niet enkel „kennis van de moderne talen". Men stelt tegenwoordig zoveel eisen en voorwaarden, waarom dan deze niet? Dan worde een internationaal orgaan, in het Esperanto geredigeerd, gesticht. Hierin kan de vakbeweging het best voorgaan. Zij heeft de middelen daartoe en het zal blijken, dat de daarvoor bekwame krachten aanwezig zijn. Eenmaal dat orgaan gesticht, zullen de besturen zelf spoedig genoeg in staat zijn een in Esperanto gesteld blad te redigeren. Wij hebben, wat dat betreft, ruimschoots ondervinding.
Men make er zich niet van af, dat correspondenten en relaties in het buitenland zich niet van Esperanto bedienen. Ook dat is enkel een kwestie van tijd.
Men pakke de zaak aan.
Als dan de officiële bureaux der arbeidersorganisaties in het buitenland nog niet in staat zijn, aan de primaire eis, te corresponderen in één voor allen, voorlopig, „vreemde" taal — want spoedig zal blijken, hoe eigen die taal, het Esperanto, wordt — dan zijn er in elk land, in elke plaats esperantisten te vinden, die in staat en bereid blijken, de gewenste medewerking en hulp te verschaffen. Dat laten de officiële organisaties niet op zich zitten. Overigens zijn we er wel zeker van, dat ook op de bureaux der vakbonden, hier en in het buitenland, mensen zetelen, die het Esperanto wel machtig zijn. Zij wachten slechts op de goede wil hunner besturen, van welker beslissing en invloed alleen — helaas — het afhangt of en wanneer het Esperanto zal worden ingevoerd in de arbeidersbeweging.
Deze beslissing naderbij te brengen zal goeddeels behoren tot de taak onzer leden, die allen wel behoren tot enige organisatie als hiervoren bedoeld. Daarvoor benutte men elke gelegenheid, elke vergadering of bijeenkomst, welke zich daartoe eigent. Maar in de eerste plaats diene eigen voorbeeld, eigen werkzaamheid!
Tracht in onze eigen esperantobond een werkzaam aandeel te nemen. Zo mogelijk zij dit uw voornaamste taak, zonder Uw belangstelling voor het algemeen te verliezen.
Breiden wij onze werkzaamheid, nationaal en internationaal, uit, vergroten wij onze activiteit. Hopenlijk zal dan de tijd de officiële instanties der arbeidersbeweging leren, dat zij zich een belangrijke taak laten ontgaan en, zij het wat laat, tot de ontdekking komen, dat mede door haar toedoen veel dingen eerder en beter op internationaal terrein tot stand hadden kunnen komen.

SOC. DEM PARTIJ IN HONGARIJE VOOR ESPERANTO.

Het 35e congres der Soc. Dem. Partij, dat plaats vond van 1—3 Febr. 1947 in Budapest, nam een resolutie aan ten gunste van het verplichte onderwijs in Esperanto. Voorts werd Esperanto aangenomen als officiële taal in de internationale betrekkingen der partij. Het congres sprak zich uit voor sterkere steun aan de Esperantobeweging en de verbreiding van Esperanto als versteviging van de internationale solidariteit der arbeidersbeweging.
Voor de boekbinders wordt een cursus in Esperanto gegeven, waaraan de gehele leiding van de boekbindersbond deelneemt. (Hung. Esp-isto).

BRIEF VAN MINISTER DREES.

In „Hungara Esperantisto" van Febr. 1947 treft ons een mededeling van Lud. Kökeny, den voorzitter van H.E.S., de Hongaarse Esperanto Bond, dat hij op een tot minister Drees gerichte brief een antwoord ontving, dat hij belangrijk genoeg vond om publiek te maken.

Wij onzerzijds mogen deze hernieuwde uiting van sympathie voor Esperanto van den minister, dien wij tot de leden van onze bond mogen rekenen, evenmin onze lezers onthouden.

„Het is merkwaardig" — aldus min. Drees tot den heer Kökeny — „dat gij en ik verschillende dingen gemeen hebben. Beiden zijn wij stenografen, sociaal-democraten en voorstanders van Esperanto.... Door gebrek aan tijd kon ik zelf niet zo veel doen voor Esperanto als ik wel gewild had, maar van ganser harte stem ik toe, dat — vooral van soc. dem. standpunt bezien — het een groot voordeel zou zijn voor de internationale betrekkingen, als Esperanto de gemeenschappelijke taal werd. In de leidende kringen hier — ook in onze partij — heeft men de neiging een der belangrijke moderne talen te gebruiken, nu het Engels. De massa der arbeiders kent echter geen vreemde talen en kan derhalve moeilijk betrekkingen onderhouden met kameraden uit andere landen. Voorheen was de Duitse taal gemakkelijk voor dit doel te bezigen, en tussen verscheidene Europese landen was het Duits de verbindingstaal. Maar deze mogelijkheid is nagenoeg te niet gedaan door de gevoelens welke de oorlog opwekten. Voor het behoud en versteviging van het zo zeer gewenste contact tussen de landen in Oost- en West-Europa, is Esperanto zeker een van de beste middelen".

Wij nodigen de leden van de Partij v. d. Arbeid uit kennis te nemen van Minister Drees' oordeel om daar hun voordeel mee te doen.

EVEN VASTLEGGEN.

De volgende nonsens lezen wij in „De Vlam" van 1 Maart j.l.

We hopen op ons kamp een groot aantal buitenlandse vrienden te begroeten. Dat brengt natuurlijk moeilijkheden mee en niet in het minst wat de taal betreft.

Een schrijfster breekt een lans voor Esperanto. Tja, maar we kunnen natuurlijk niet alle Vlamkampers verplichten Esperanto te leren. Laten we zo afspreken: De Esperantisten houden zich nu eens *een poosje met Frans, Duits en Engels bezig* en zij, die meer talen behoorlijk spreken leggen zich toe op deze hulptaal.

Als een socialistisch blad, dat zich altijd op haar serieus karakter laat voorstaan, aan haar arbeiders-leden zulk een advies durft geven, met miskenning van het feit, dat zij uitgesloten zijn geweest van alle vreemde talen onderricht en nog altijd op de school, ondanks alle socialistische invloed, daaraan vreemd blijven, kan het dan verwonderen, dat er van talenkennis *niets* terecht komt? De esperantisten zijn wel wijzer om zich eens-een-poosje met Frans, Duits en Engels bezig-te-houden. Men lere een taal goed of niet. En dus in de eerste plaats Esperanto om *overal* vrienden te maken.

LA GERMANA ESPERANTO-MOVADO POST LA MILITO.

Kiam ni parolas pri germanio kaj ĝia popolo, niaj pensoj tuj reiras al la tempo en kiu nia lando estis okupita de la „superhoma" armeo. Ni ĉiuj ne havas agrablajn memorojn pri tiu tempo kaj la kruelajojn, pro kiuj la „nazistoj" estas respondaj, la nederlanda popolo neniam povas forgesi. Por la dua fojo en 30 jaroj la germana registaro rompis solene akceptitajn promesojn kaj precipe dum la lasta mondmilito ĝi enkondukis aranĝojn, kiuj estis barbaraj kaj krimaj.

En 1946 mi, kiel fervojisto, estis sendata al la Usona zono en Germanio por klopodi retrovi kaj resendi la ŝtelitan fervojan materialon al Nederlando.

Mi forveturis kun la intenco interkontaktiĝi, kun la verdemuloj en Germanio.

Ne estis tre facile, sed komence de Julio mian atenton fine trafis anonco en Munchena ĵurnalo.

En ĝi mi legis germanlingve: Kiu lernas nacian lingvon nur povas komprenigi sin en unu lando, sed tiu kiu lernas Esperanton, konstruas ponton al ĉiuj popoloj en la mondo. La Esperanto-grupo, kiu dum la Hitleria periodo estis malpermesita, restariĝis en Nürnberg kun permeso de la Usonaj aŭtoritatuloj. Mi estis tiom scivola pri la disvolviĝo de la E.-movado, ke mi tuj decidis viziti la sekretarion, sinjoron Hans Raab. Komprenenble li estis treege mirigita vidi antaŭ sia pordo homon en uniformo.

Mi tuj trankviligis lin kaj rakontis al li, ke mi estas Nederlanda Esperantisto, kiu volonte deziras aŭdi ion pri la renaskiĝinta E. movado.

Estas malfacile priskribi la manieron en kiu li reagis, sed li jam baldaŭ komprenis, ke mi ne venis pro malamikaj celoj, kaj ke Nederlanda samideano nur havas interesiĝon pri li kaj lia grupo.

La vortoj, kiujn ni interŝanĝis Esperantlingve, pruvis, ke malgraŭ la dektrijara Hitler-sistemo, malgraŭ malpermeso kaj teroro, la iamaj Germanaj Esperantistoj ne forgesis la lingvon de Zamenhof kaj kortuŝite s-ro Raab konstatis, ke la unua internacia kontakto post 13 jaroj realiĝis.

Ne facile li esprimis sian ĝojon, ke la eksterlandaj Esperantistoj ankoraŭ ne forgesis la samideanojn en Germanio, kvankam li plene komprenis, ke la Nederlandanoj ĝenerale ne ŝatas liajn samlandanojn post ĉio kio okazis. Li sciis multe pri la suferado en la okupitaj landoj. Pri la krueloj de la nazistoj li tuj kredis, kion mi rakontis. Li mem spertis la „benojn" de la malbenita „Tria Regno". Tuj post la venko de Hitler en 1933a li estis arestita kaj sendita al koncentrejo.

Restis granda grupo kiu abomenis Hitler kaj treege sopiris la momenton, kiam la Tria Regno detruiĝos. La Esperantistoj en lia teritorio ne perdis la kuraĝon kaj spite al la malfacilaj kondiĉoj sub kiuj ili laboris, ili neniam dubis pri la venko de la justeco.

Ankaŭ inter la Esperantistoj estis perfiduloj sed en Nürnberg kaj ankaŭ en la cetera Germanio ilia influo estis malgranda. La plej granda parto restis fidela al siaj idealoj kaj ofte sekrete kunvenis sub la okuloj de la „Sekreta Ŝtata Polico (S.D.)".

S-ro Raab certigis al mi, ke ĉi tiuj kunvenoj kuraĝigis ilin. La idealo de la Majstro tiom profunde enpenetris en la korojn de la Nürnbergaj Esperantistoj, ke ili neniam perdis la kuraĝon.

Tial klariĝas, kial la E. movado tiom baldaŭ restariĝis, kvankam la ekonomia situacio estas tre malfavora. Ĉu oni povas supozi, ke sub tiuj kondiĉoj en kiuj ankaŭ niaj samideanoj ĉiutage denove demandas al si kiamaniere akiri panon, terpomojn k.t.p., la tereno estas favora al la restariĝo de la E. movado? Nur la neskuita fido al la homeco, justeco kaj internacia solidareco ebligis fari pli ol la peniga havigo de ĉiutagaj manĝaĵoj.

S-ro Raab certigis min plue, ke li kaj liaj klubanoj bezonas unue la internacian kontakton por deklari al la samideanoj en aliaj landoj, ke ili ne estas respondaj pro la pasinteco, por ke ili havu la okazon batali kune kun la amikoj eksterlandaj por pli bona mondo. Por ke ne denove frenezulo povu diktatore regi en la mondo.

Mi promesis transdoni la salutojn al la Nederlandaj laboristaj Esperantistoj kaj certigis ke mi volas fari mian eblon baldaŭ restarigi ĉi tiun kontakton.

Fiere li montris al mi la murafiŝojn, presitaj en la Germana lingvo kaj detale rakontis min pri la rezultoj, kiujn la propagando jam efikis.

Multaj germanoj, ne-naciistoj, kiuj transprenis la postenojn sur ŝtata kaj ekonomia tereno estas tre simpatiaj al E. kaj laŭpove morale subtenas la propagandon.

Fiere li ankaŭ montris al mi la eldonaĵon de la Esperanto-grupo „Laboro" el München, en kiu la jam antaŭ la milito tre konata Dr. Franz Ziegler atestis pri la prosperoj de la lingvo. La grupo „Laboro" kiu estas supertendenca, superreligia, kontraŭfaŝista kaj popolrepaciga, en Junio 1946 nombris 500 membrojn. 15 Kursoj estis jam aranĝitaj en la Universitato, popolkleriga lernejo, por la instruistoj k.t.p. Entute 300 kursanoj. La Radio München elsendis ĝis Junio 13 komunikojn kaj prelegojn pri E. La „Süddeutsche Zeitung" publikigis 16 fojojn pri E. Aliaj bavariaj gazetoj i.a. Hochlandbote (kies redaktoro Georg Lorenz, estas favora Esperantisto), publikigis pri E. La Usona armea gazeto „The Star and Stripes" ankaŭ kelkfoje montris interesiĝon pri la lingvo.

En preskaŭ ĉiu urbo de Germanio reviĝliĝis E. kaj stariĝis kursoj.

Menciinde estas, ke en Rüsselsheim ekzistas denove Zamenhofstrato. La popolaltlernejo malfermis kursojn en München, Berlin (4), Dresden (2) kaj Freiburg—Breisgau.

La profesia lernejo „Suggestiv" en Frankfurt a. M. instruas Esperanton.

Ilia entuziasmo montras ke ili meritas nian plenan subtenon. Kun ĝojo ni rigardu ĉi tiun disvolviĝon. Baldaŭ, kaj fakte jam nun, venos la tempo en kiu ni denove, kune kun niaj Germanaj samcelanoj povas labori por pli bona mondo.

La bonaj homoj, kiuj sendube vivas ankaŭ en Germanio, meritos, mi repetu, nian plenan subtenon. Kiam niaj sentoj iom post iom estas subigitaj al saĝaj konsideroj, tiam la momento alvenis por atenti la multjaran spiritan batalon, kiun same la Germanaj Esperantistoj faris kontraŭ ankaŭ siaj subpremantoj.

G. Bouwkamp.

RECENZOJ.

ELEKTITAJ FABELOJ de Fáy András.

El hungara tradukis Maŭro. Eld.: Esperanto Libroeldonejo, Budapest, 32 paĝoj.

Mallongaj fabeloj kun moralinstruo, destinitaj por plenaĝuloj. Simpla lingvaĵo, sed ne sen makuletoj, kiuj per antaŭpresa kontrolo de spertulo facile povis esti forigataj.

La paĝoj estas malnovmode ornamitaj. F.F.

ESPERANTO-KALENDARO.

La S.A.T.-amikaro en Francio aperigis kalendaron. Bone uzebla kalendaro, sed montriĝas ke oni en Francio ne disponas pri artistoj, kiuj povas projekti belan ŝildon. En Nederlando oni jam kutimiĝas, ke kalendaro devas esti bela ornamaĵo kaj tiel servas praktike kaj samtempe ornamas la muron. Oni ne forgesu tion estontece, ĉar kalendaro povus servi tutmondan esperantistaron, kondiĉe ke ĝi estas sufiĉe bela. Petro de 'l Breto.

TAGORDO POR LA 28a KONGRESO

Sabaton la 5an de Aprilo.

Malfermo de la akceptejo je 13.— horo.
Demonstracio tra la urbo je 15.15 h.
Akcepto en la urba domo je 16.— h.
Interfratiĝa vespero je 19.30 ĝis 23.— h.
Salono malfermita je 19.— h.

Dimanĉon la 6an de Aprilo.

Ekskurso al grotoj de Valkenburg.
Kolektiĝo je 9.— h. ĉe la kongresejo kaj ĉe la stacidomo Heerlen.
Kunveno de Junulara Komitato 12.— ĝis 13.30 h.
Komunaj tagmanĝoj inter 11.30 kaj 14.— h.
Sinanonco de la delegitoj je 13.45 ĝis 14.15 h.

Unua kunsido.

1. Malfermo je 14.30 h.
2. Salutoj.
3. Elekto voĉdonkomisiono.
4. Raportoj.
5. Elekto Asocia Estraro.
6. Proponoj.
7. Fermo de la unua kunsido je 17.30 h.

Dua kunsido.

Malfermo je 19.30 h.

8. Proponoj.
9. Parolado de k-do A. v. Haren; temo „Nia Propagando".
10. Fermo de la dua kunsido.

Lundon la 7an de Aprilo.

S.A.T.-kunveno je 9.— h.

Tria kunsido.

Malfermo je 11.— h.

11. Diskutado pri la enkonduko, farita de k-do van Haren.
12. Pritrakto de Kongresaj Rezolucioj.
13. Budĝeto 1947.
14. Elekto proponkomisiono.
15. Elekto kaskontrola komisiono.

Ŝanĝoj rezervitaj.

★

LASTAJ KOMUNIKOJ DE LA O.K.K.

Tranokto:

Bedaŭrinde amasloĝejo ne estas disponebla. La kostoj de tranokto ĉe privataj personoj tamen ne multe superiras la tranokton en amasloĝejo kie oni mem devus pagi la matenmanĝon. Aliflanke la plej multaj de la privataj personoj loĝas en la ĉirkaŭaĵo de la kongresejo, do la kongresano ne elspezos tram- aŭ autobuskostojn. Tiuj, kiuj tranoktos ĉe privataj personoj aŭ simpatiantoj, bonvolu kunporti kuponojn por pano, viando k.t.p. Kelkaj gastigontoj petas al la gastoj kunporti litkrovilojn. La kongresano, por kiu ni prizorgos tian adreson, ricevos antaŭe sciigon.

Komuna tagmanĝo:

La komuna tagmanĝo okazos dimanĉon, la 6an de aprilo en la hoteloj: „Neerlandia", Plenkertstraat 334 kaj „Grot van Lourdes", Monumentplein, Valkenburg. Se necesas, la partoprenontoj manĝos en du grupoj en du hoteloj. La distanco inter la du hoteloj estas nur kelkaj minutoj.

Demonstracio kaj oficiala akceptado en Urba domo:

Tuj post alveno de la vagnaro je 15.05 h. en Heerlen, okazos demonstracio tra la urbo. Gek-doj, kunportu flagojn, tukojn k.t.p., por ke ĝi estu grandioza. La procesio atingos la Urban domon je 16.00 h., kie la Urbestro de la komunumo Heerlen oficiale akceptos la kongresanojn. Aŭtobusoj estos atendantaj antaŭ la Urba domo kaj poste transportos la kongresanojn rekte al la kongresejo, kie oni ricevos la kongresmapojn kaj plurajn informojn.

Tiuj, kiuj ne partoprenos la demonstracion kaj oficialan akcepton, povas atingi la kongresejon trame. Ili veturu de Heerlen (stacidomo) ĝis Ŝtatminejo „Emma". Tie troviĝos gvidantoj por montri la vojon al la kongresejo. (Heerlen — Emma, ĉiuj 20 min.)

Kongresa gazeto:

Ni instigas ĉiujn kongresvizitontojn aĉeti la kongresan gazeton, kiu estos havebla en la akceptejo. En tiu gazeto vi trovos ĉiujn informojn rilate al gastigado, hortabeloj de aŭtobusoj, ekskurso kaj aktualaĵoj. Ĝi kostas nur kelkajn cendojn.

Atentu:

Pro neatenditaj malfacilaĵoj vi ricevis la aliĝilojn tre malfrue. Verŝajne ne estos eble sendi al ĉiuj sekcioj kaj ĝeneralaj membroj la petitajn kongreskartojn kaj enirkartojn por la interfr. vespero. Tamen oni ne maltrankviliĝu, ĉar tiam ni metos la kartojn en la koncernaj kongresmapoj.

Gek-doj, la O.K.K. faros sian eblon por kontentigi ĉiun. Tamen povas okazi, ke vi ne trovis viajn dezirojn plenumitaj. Por tio ni jam antaŭe petas indulgon.

Pasko Heerlen 1947a estu neforgesebla!

Por la O.K.K.
J. v. Woensel, Spoorstr. 9, Nuth.

De mijnstreek ontvangt ons congres

De mijnwerkers genieten thans een zekere populariteit en vele lofzangen zijn hun deze winter gewijd. Duizenden zouden hun de hand willen drukken voor wat zij deze winter gepresteerd hebben en voor de vele Zondagen die geofferd werden om de productie in de mijnen zo hoog mogelijk op te voeren. Wij mogen het dan ook als een voorrecht beschouwen de uitnodiging van onze afdeling Heerlen te hebben aanvaard, om het 28e congres van de Bond van Arbeiders Esperantisten in de mijnstreek te doen plaats vinden, waardoor wij in de gelukkige omstandigheid verkeren, de mijnwerkers persoonlijk onze dank te kunnen betuigen. Bij de officiële ontvangst ten stadhuize, welke ons congres de Zaterdag voor Pasen ten deel valt, zullen wij tevens kunnen doen blijken, dat het niet enkel maar de winterkoude is geweest, die ons verbonden wist met de mijnwerkersstreek, maar dat ons bindt een gezamenlijk streven: de verbreiding van Esperanto als internationale taal.

Afgevaardigden uit de vele tientallen plaatsen van ons taalgebied waar onze bond zijn afdelingen telt en een schare van leden zullen, met de Pasen in de mijnstreek te gast, gezamenlijk daarvan getuigen.

Bonvenon en Heerlen

En la antaŭaj numeroj de L.E. ni rakontis ion pri la urbo de nia 28a. Ni klopodis veki iom da intereso por ĝi, veki la emon viziti ĝin kaj nian Kongreson. Intertempe ni havis gravan helpanton: la vintro. En tiuj malvarmegaj semajnoj ĉiuj pensis pri karbo, minejoj kaj ministoj. Pri ministoj, kiuj laboregis por havigi al ni iom — kvankam tro malmulte — da karbo, por almenaŭ teni la vintron ekster la pordo. Ĉiu scivole legis en la gazetoj kiom da karbo ĉiutage estis produktita.

Kaj nun ni kongresos en la centro de la minregiono, en la plej grava urbo de la minejdistrikto. Ni ne dubas, ke multaj per propraj okuloj volas vidi la regionon, de kie venis la tiom kara karbo.

La tempo por propagandi nun finiĝis. En ĉi tiu numero de L.E. vi trovos la tagordon de la kongreso. Vi vidos, ke la urbestro akceptos nin. Kaj, aldone ni diru: en la nova, tre moderna urbdomo, kiu ankoraŭ ne estas finkonstruita, kvankam oni jam kelkajn jarojn uzas ĝin. La milito malhelpis la finkonstruon. Ĉiu, kiu povos, zorgu esti en Heerlen sufiĉe frue (per la trajno de 15.05) por partopreni en la demonstracio kaj oficiala akcepto. Ĉe la stacidomo vi trovos helpantojn, kiuj donas ĉiujn informojn kaj ĉiel helpos vin.

Dimanĉon ni ekskursos al Valkenburgo, kaj kvankam sendube pluraj el vi jam vizitis tiun konatan urbeton kaj la grotojn, ni tamen atendas, ke multaj partoprenos tiun ekskurson. Dua, kaj eĉ tria vizito de la subteraj koridoroj, kiuj estas unikaj en Nederlando, ĉiam denove estas interesa.

Jam multaj gekamaradoj anoncis sian venon al la Kongreso. Ni ne dubas, ke ĝi estos sukceso kaj multaj venos al nia 28a Kongerso.

Al vi ĉiuj, gekamaradoj: Koran Bonvenon en Heerlen!

VOJAĜKOSTOJ.

Ĉi sube sekvas la prezoj por vagonara vojaĝo el la ĉefaj urboj al Heerlen.

Amsterdam—Heerlen	*f* 5.70
Alkmaar—Heerlen	*f* 6.35
Zaandam—Heerlen	*f* 5.85
Utrecht—Heerlen	*f* 5.10
Haarlem—Heerlen	*f* 6.—
Rotterdam—Heerlen	*f* 5.55
Den Haag—Heerlen	*f* 5.90
Zwolle—Heerlen	*f* 5.85
Groningen—Heerlen	*f* 7.55
Leeuwarden—Heerlen	*f* 7.35
Arnhem—Heerlen	*f* 4.65
Amersfoort—Heerlen	*f* 5.45

Tiuj estas le prezoj por ira-bileto, ĉar irorevena bileto nur havas valoron dum unu tago:

Do por kalkuli la vojaĝelspezojn oni devos duobligi tiun prezon.

K-do B. Bultemeijer, Jan van Galenstraat 86[I], A'dam-W., klopodas aranĝi autobusvojaĝon el Amsterdamo al Heerlen, la prezo estas *f* 12.25.

VOJAĜKOMUNIKOJ:

Hortabelo de sabato 5 April:

Amsterdam foriro C.S.	6.10,	7.58
Utrecht alveno	7.06,	8.51
Heerlen alveno	12.02,	15.05
Rotterdam foriro D.P.	7.03,	9.03
Einhoven alveno	9.43,	11.50
Heerlen alveno	12.02,	15.05
Leeuwarden foriro	6.12,	7.12
Zwolle alveno	8.18,	9.17
Heerlen alveno	15.05,	16.26
Groningen foriro	6.32,	7.32
Zwolle alveno	8.27,	9.27
Heerlen alveno	15.05,	16.26

MEDEDELINGEN BONDSBESTUUR

Congreskaarten.

Wij vestigen er nogmaals de aandacht op, dat de kaarten voor afgevaardigden aangevraagd moeten worden bij het bondssecretariaat, Roelantstr. 4, Amsterdam (W.).
Al het overige, dus ook de congreskaarten voor de bezoekers vrage men aan bij het O.K.K. Heerlen.

Vergoeding afgevaardigden.

De afgevaardigden genieten volle vergoeding van de reiskosten en van de verblijfkosten tot een max. van f 9.50. Van elke afdeling komt hiervoor slechts één afgevaardigde in aanmerking.

Voor de afgevaardigden.

De afgevaardigden ontvangen, na tekening van de presentielijst, de congresbescheiden, waarbij ook een exemplaar met de congresvoorstellen. Men dient echter zelf de jaarverslagen en financiële rapporten mede te brengen.

Reis- en verblijfkosten.

De terugbetaling van reis- en verblijfkosten aan afgevaardigden zal niet in, doch na het congres plaats vinden.
Een formulier ter regeling van deze aangelegenheid ontvangen de afgevaardigden bij hun congresbescheiden.

Radio.

Op 12 April a.s. van ± 16.00—16.15 uur spreekt k-do G. J. Degenkamp voor de Vara over: „De opvoedkundige waarde van het „Esperanto".
3 Mei 1947. Optreden van „La Verda Kabaredo" onder leiding van k-do A. L. de Bruyn.
7 Juni 1947. K-do J. Hippe, hoofdbestuurder van de Bond in de Grafische Vakken spreekt over: Esperanto in dienst van de arbeidersbeweging.
5 Juli 1947. K-do J. v. Scheepen spreekt over „Esperanto zestig jaar".
De Vara zal waarschijnlijk in haar 1 Mei-programma ook een Esperanto-uitzending verzorgen.
Voor de juiste gegevens raadplege men de programmabladen.

Koninklijke Goedkeuring.

Bij K.B. van 28 Februari 1947 no. 46 werd aan onze bond de Koninklijke Goedkeuring (Leĝa Aprobo) verleend op de door ons congres van 21 en 22 April 1946 te Alkmaar gewijzigde statuten. Engele veranderingen moesten nog worden aangebracht, zonder welke de statuten niet zouden hebben voldaan aan alle bepalingen van de wet.
Deze veranderingen zijn:

1e. Toevoeging van de bondsnaam in het Nederlands.
2e. Aanwijzing van de zetel van de bond, daar de wet een met name genoemde gemeente voorschrijft.
3e. verandering van de zinsnede: „tot 31 December" (art. 17) in: tot *en met* 31 Dec.

LA GAZETARSERVO.

de nia Asocio reekfunkciigis kaj la servantoj depost hodiaŭ ricevos ĉiumonate komunikon. Oni serioze atentu la celon atingi, ke ĉiu gazeto almenaŭ engazetigas esperantajojn. Precipe niaj anoj klopodu tion en la sindikataj gazetoj. Klopodante oni jam baldaŭ rimarkos sukcesojn. En la jenaj sindikataj gazetoj aperas regula rubriko esperanta: Werkend Nederland, Bedrijfsgroep Metaalnijverheid, Bedrijfsgroep Voeding en Genotmiddelen, Bedrijfsgroep Fabriekmatige- en Chemische Nijverheid, Spoor, Tram en A.T.O. Tiuj ĉi sindikatoj apartenas al E.V.C. La gazeto „Officieel Weekblad v. d. Gemeentepolitie van 's Gravenhage", publikigis la tutan enhavon de la broŝuro „Esperanto juist nu" en tri sinsekvaj numeroj.
Niaj anoj zorgu pri la pligrandigado, ĉiu en sia tereno. Ofte oni plendas pri celtrafa propagando, jen estas laborterero kie oni povus rikolti multon, se nur niaj anoj bone komprenus sian devon tiurilate.

PRELEGA ŜERVO.

K-do K. Stiekel estas preta deklami en siaj najbaraj sekcioj. Lia adreso estas Gasthuisvest 31 rood, Haarlem.
Montriĝis ke nur tre malmultaj sekcioj sin anoncis por la prelego, kiun ni volas organizi post la kongreso en Heerlen. Verŝajne oni pensas, ke tamen eblos ke eksterlandano en iu sekcio venos propreiniciative; ni avertas pri la malebleco. Ni aranĝos la vojaĝon kaj neniu sekcio povos malbonordigi tion.

BUREAU „ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS".
C. Krusemanstr. 43[3], Amsterdam-Z.

Op 2 Jan j.l. zou een drietal vertegenwoordigers van het bureau in audiëntie ontvangen worden door de Min. van O., K. en W. De ontvangst vond plaats, echter wegens plotselinge verhindering niet door den Min., maar door diens secretaris-generaal. Hem werd een verzoek met toelichting overhandigd. Hierin werd gevraagd: „bij de aanhangig zijnde reorganisatie en vernieuwing van het onderwijs die maatregelen te nemen, welke nodig zijn, om de invoering van het Esperanto bij het onderwijs met vrucht te doen plaats hebben". 13 Febr. had dezelfde delegatie een onderhoud met den Minister. Deze vertelde, vroeger zelf wat aan Esperanto te hebben gedaan en niet afwijzend tegenover onze wensen te staan. De opname echter van Esperanto als facultatief vak, betekende meer dan een technische wijziging van de wet. Als ik één deur openzet, gaan er honderd open. De Minister was echter bereid te overwegen, of hij iets kon doen bij het ontwerpen der verschillende nieuwe wetten die er zullen moeten komen. Hij was van mening, dat verschillende voordelen welke aangevoerd worden voor de invoering van Esperanto evenzeer gelden voor andere vreemde talen; het doorslaggevende motief zou voor hem zijn, de algemene verbreiding en gebruik van Esperanto. Op de vraag, of hij bereid zou zijn langs diplomatieke weg een onderzoek daarnaar in te stellen en eventueel het initiatief te nemen tot een poging om te komen tot een gelijktijdige overeenkomst met een aantal andere staten, verzocht de Minister dit idee schriftelijk aan hem voor te leggen. De delegatie kreeg de indruk, dat de Minister voor zo'n poging wel wat voelde. Een voorstel onzerzijds heeft Minister Gielens ondertussen bereikt en het bureau zal in zijn e.v. bijeenkomst nader overwegen, wat het in deze verder kan doen.

De voorz. P. W. Baas.

AMENDOJ

AL LA KONGRESPROPONOJ.

(Vidu L.E. de 1 Marto 1947).

KOTIZO.
ROTTERDAM IV.

Propono 2. de Distrikto Gelderland tekstu: La ĝeneralaj membroj pagu en la jaro de sia aliĝo por la kvaronjaroj dum kiuj ili estos membroj, po unu kvarona jarkotizo.
Do ĉe aliĝo inter la unua de januaro kaj la unua de aprilo, oni pagu la tutan jarkotizon. Ĉe aliĝo inter la unua de aprilo kaj la unua de julio, tri kvaronojn de la jarkotizo, k.t.p. La sekvontaj jaroj do ciam komencos la unuan de januaro.
Klarigo: Tiel oni evitas la malfacilajojn rilate la aliĝon, pri kiu la estraro timas.

ELEKTO DE ASOCIA ESTRARO.
AMSTERDAM VI.

Kandidatiĝas k-don A. M. D. Korff.

GAZETARO.
ENSCHEDE.

Amendo al la proponoj de Schagen kaj Schiedam.
La asociestraro esploru la eblon regule aperigi en L.E. paĝon da pri-esperantaj novajoj kaj represigi ĝin kiel apartan trimonatan malmultekostan propagand-gazeton, kolportotan de aktivaj sekcioj.

Klarigo.

Nia sekcio eldonis kaj kolportis en 1946 4-paĝan ciklostilitan prop-gazeteton kaj vendis preskaŭ 1000 ekzemplerojn.
Presita gazeteto nemultekosta estos pli facile vendebla. L. E. estas bonega, sed kelkaj numeroj, kiuj enhavas tro da esp. teksto ne taŭgas por kolportado. Tial aparta gazeteto, aperanta trimonate, certe bonege servus al nia propagando.

KONGRESLOKO EN 1948.
AMERSFOORT

proponas ke la kongreso en 1948 okazu en Amersfoort.

LERNO-LIBRO.

Amendoj al la proponoj de Noord-Holland k.a. de **Amersfoort, Amsterdam I, kaj Zuilen.**

La kongreso rekomendu al Libro-Servo eldoni ankaŭ „La Komencanto".

LAREN—BLARICUM.

La kongreso rekomendu al Libro-Servo reeldoni „Nia Lernolibro" kaj interrilati kun la verkinto pri la ebloj ŝanĝi la enhavon en tiu senco, ke ĝi fariĝu kuniĝo de la avantaĝoj de „Nia Lernolibro" kaj de „Facile Lerni Esperanton".

KASRAPORTO pri la jaro 1946a

ENSPEZOJ		Efektiva rezultato	Budĝetita
Kotizo sekcia		f 7323.89	f 7500.—
Kotizo ĝen. membroj		f 203.46	f 250.—
Kotizo simp. organizoj		f 20.—	f 100.—
Abonoj Lab. Esperantisto		f 355.57	f 100.—
L.S. Profito-parto	f 1700.—		f 1700.—
transkontigo diferenco	f 0.02	f 1700.02	
DEFICITO		f 4036.39	
		f 13639.33	

La deficito estas parte nuligita per Transkontigo de:

Donacoj	f 2004.06
F.L.E. Amikaro	f 362.28
Profita saldo 1945	f 483.85
	f 2850.19
Valorigo havoj de la Asocio	f 500.— [1])
Deficito — negativa Kapitalo	f 686.20
	f 4036.39

[1]) La havoj konsistas el: 5 skribmaŝinoj kaj adresilo kun adresplatetoj.

ELSPEZOJ			Efektiva rezultato	Budĝetita
Preskostoj Lab. Esp.		f 4528.10		
Ekspedokostoj „		f 286.17	f 4814.27	f 6200.—
Preskostoj La Progresanto		f 1691.35		
Ekspedokostoj „		f 305.18		
		f 1996.53		
Anoncokostoj		f 7.50		
		f 2004.03		
Repago LS por vendotaj jarkolektoj La Progresanto		f 100.—		
		f 1904.03		
Abono-enspezoj		f 1724.48	f 179.95	
Kongreso 1945			f 8.65	
Kongreso 1946: elspezoj		f 3901.46		
enspezoj: kotizo	f 699.63			
Int. Sol.	f 503.31	f 1202.94	f 2698.52	f 1250.—
Salajro funkciulo		f 2595.—		
Socia Asekuro		f 84.23		
		f 2679.23		
Repago L. S.		f 1876.—	f 803.23	f 980.—
Instrua-Servo: elspezoj		f 1111.58		
enspezoj		f 749.—	f 362.58 *)	
Kontribuoj kaj Subtenoj			f 75.—	
Administracio		f 587.57		f 300.—
Kontoraj bezonaĵoj		f 1887.26	f 2474.83	f 1000.—
Estrarkunvenoj			f 222.50	
Aranĝo entombigo de k-do A. Veen			f 715.—	f 320.—
Diversaĵoj			f 232.80	
Propagando, Dokumentado kaj Gazetarservo			f 418.32	
Konsilantaro			f 294.—	f 200.—
Studoservo			f 3.83	
Interkontaktilo			f 19.58	
Literatura Komitato			f 6.16	
Ekzamena Komitato: kotizo 1946		f 25.—		
kostoj		f 3.13	f 28.13	
Regularkomisiono, vojaĝkostoj k.c.			f 15.43	
L.E.A. Komitato			f 2.93	
Junularkomitato			f 15.13	
N.C.K.E., kotizo 1946			f 225.90	f 250.—
Esperanto ĉe la Instruado, kotizo 1946			f 22.59	
			f 13639.33	

*)Tiu ĉi sumo ne estas deficito. La kursoj ankoraŭ ne finiĝis, do nur en sekvonta raporto povas aperi la resulto.

BILANCO JE 31-12-'46

Kaso		f 3742.35
Debitoroj		
pagota kotizo	f 950.44	
antaŭpagoj	f 120.—	f 1070.44
Distriktoj: pagota kotizo		f 1830.46
N.C.K.E. antaŭpago kotizo	f 300.—	
pagotaj enirkartoj ĝen. Kongr.	f 123.—	f 177.—
Antaŭpago kongr. 1947		f 300.—
Havoj		f 500.—
Kapitalo (negativa)		f 686.20
		f 8306.45

Kontopagoj		f 182.50
Rezervo fondotaj sekcioj		f 49.—
Salajro-Imposto pagota		f 39.—
Kreditoroj:		
Presejo Dico	f 7601.15	
Repagota al distr., kaj sekcioj pro F.L.E. Amikaro	f 434.80	f 8035.95
		f 8306.45

SPECIFOJ DE ELSPEZOJ:

Kontribuoj kaj Subtenoj.

Sekcio Middelburg	f 25.—
Nosobe	f 10.—
Presejo-personaro	f 30.—
N. J. H. C.	f 10.—
	f 75.—

Administracio.

Afrankoj	f 467.72
Luo poŝtkesto	f 15.50
Tramkostoj funkciulo	f 13.52
Tram- Vojaĝkostoj estraro	f 90.83
	f 587.57

Kontoraj bezonaĵoj.

Adressilo k. adresplatetoj	f 909.75
Riparado skrimaŝinoj k.t.p.	f 123.60
Diversaĵoj (stencilpapero, kartsistemoj k.t.p.)	f 853.91
	f 1887.26

FINANCA RAPORTO PRI LA LIBRO-SERVO.

BILANCO JE LA 31a DE DECEMBRO 1946a.

Havoj		ƒ 100.—	Kreditoroj	ƒ 1502,13
Kaso	ƒ 1819.66		Vendo-Imposto	
Poŝtĝiro	ƒ 2819.07		pagota	ƒ 566.64
Kom.ĝiro	ƒ 443.33		Intern. Kulturo	ƒ 372.25
Amst.Bk.	ƒ 199.35	ƒ 5281.41	Kapitalo	ƒ 24837.86
Debitoroj		ƒ 7346.70		
Libroj k.t.p.		ƒ 14400.77		
Antaŭpago (eldono Nev. Ĝeno)		ƒ 150.—		
		ƒ 27278.88		ƒ 27278.88

REZULTATKONTO

Kostoj	ƒ 1715.25	Profito Vendado	ƒ 6614.73
Profita Saldo	ƒ 4899.48		
	ƒ 6614.73		ƒ 6614.73

Divido profita Saldo ƒ 4899.48

Transkontiĝo profitoparto al la Asocia kaso	ƒ 1700.—	
Repago parto salajro kaj Soc. Asekuro al la Asocia kaso	ƒ 1876.—	
		ƒ 3576.—
Profito al Kapitalo		ƒ 1323.48

Kapitalo je la 1a de Jan. 1946a	ƒ 20710.98
Plivalorigo de la Havoj	ƒ 99.—x
Plivalorigo de la Librostoko je la 1a de Jan. 1946a	ƒ 2704.40x
	ƒ 23514.38
Profitosaldo 31.12.46	ƒ 1323.48
Kapitalo je 31a de Dec. 1946a	ƒ 24837.86

Specifigo Kostoj.

Luo oficejo kaj magazeno		ƒ 336.50
Pagitaj magazenkostoj al bindisto		ƒ 25.—
Kostoj kontoro		ƒ 126.40
Kostoj hejtado		ƒ 19.84
Asekuro stoko kaj havoj		ƒ 22.70
Ekspedokostoj vendoj	ƒ 714.40	
repagita de mendintoj	ƒ 4.10	
	ƒ 710.30	
repago por resendita pakpapero	ƒ 36.90	ƒ 673.40
Kostoj aĉetoj		ƒ 41.65
Afrankoj kaj kontoraj bezonaĵoj		ƒ 252.80
Tram- kaj vojaĝkostoj		ƒ 37.76
Kostoj kliŝo		ƒ 25.—
		ƒ 1715.25

x La Kaskontr. Kom. ne konsentis pri la valorigo de la Havoj kaj de la librostoko. La libroj, kiuj troviĝis ĉe bindistoj, ne estis valorigitaj. Ni aprobis kaj plivalorigis la konton Havoj ĝis 100.— gld. kaj la librostokon per la valoro de la libroj, troviĝintaj ĉe la bindistoj.

ASOCIA BUDĜETO POR LA JARO 1947a.

ENSPEZOJ

Kotizoj sekciaj	ƒ 9660.—
Kotizo ĝen. membroj	ƒ 200.—
Abonoj Lab. Esp.	ƒ 300.—
Abonoj La Progresanto	ƒ 2000.—
F.L.E. Amikaro	ƒ 250.—
Profito L.S.	ƒ 1000.—
	ƒ 13410.—

ELSPEZOJ

Lab. Esperantisto	
Pres- kaj Eksp.kostoj	ƒ 5500.—
La Progresanto	
Pres- kaj Eksp.kostoj	ƒ 2000.—
Kongreso	ƒ 1500.—
Salajro funkciulo	ƒ 1000.—
Soc. Asekuro	ƒ 400.—
Kontorajbez. (admin.)	ƒ 500.—
Estrarkunvenoj	ƒ 200.—
Esp. ĉe la Instr.	ƒ 50.—
N.C.K.E.	ƒ 200.—
L.E.A. Kom.	ƒ 50.—
Ekz. Kom.	ƒ 25.—
Lit. Kom.	ƒ 25.—
Lingva Kom.	ƒ 10.—
Gazetarservo	ƒ 100.—
Propagando	ƒ 500.—
Junularkom.	ƒ 100.—
Librokontrolisto	ƒ 250.—
Vojaĝkostoj	ƒ 200.—
Konsilantaro	ƒ 300.—
Deficito 1946a	ƒ 500.—
	ƒ 13410.—

En la regiono de la Nederlanda lingvo S.A.T. kreskis post la milito pli rapide ol antaŭ ĝi.
En la F.L.E. kongreso en Alkmaar mi povis anonci la 1000an membron. Ĝis nun tiu nombro plialtiĝis ĝis 1250. Zorgu, ke en nia kongreso en Heerlen mi povu anonci la 1500 an!

F. Faulhaber, hon. prezidanto.
de Asocio de Lab. Esp. F.L.E.

KIEL NI PROPAGANDU?

Ni kolportu „Laborista Esperantisto"n!

Oni certe konsentos, ke estas necese propagandi nian lingvon kiel eble plej multe. Ĝis nun ni propagandis precipe en la Verda Monato kaj ĉe kelkaj aliaj okazoj, kiel la Unua de Majo, ktp., sed cetere ni ne faris multe, almenaŭ ne regule kaj grandskale. Niaopinie ne sufiĉas nur disdoni kelkfoje flugfolietojn senpage kaj en septembro iom kolporti gazetojn kaj broŝurojn. Ni devas regule kontakti kun la publiko, regule prezenti al ĝi niajn propagandilojn.

Diversaj aliaj organizoj, i.a. la abstinenculoj regule kolportas sian organon kaj varbas por ĝi abonantojn. Ĉu ni ne povus fari la samon? Sendube! Se ni regule kolportadus niajn eldonaĵojn, ni pli disvastigus niajn ideojn kaj samtempe akirus adresojn de interesiĝantoj kaj simpatiantoj, kiujn oni eble poste povus varbi kiel FLE-amikojn aŭ kiel kursanojn. Nia grupo faris pruvon tiurilate kaj ni povas diri, ke ĝi sukcesis. Ni eldonis malgrandan, ciklostilitan propagandan gazeton. Tiun gazeton ni kolportis kaj malgraŭ ĝiaj modestaj formato kaj enhavo, kaj malgraŭ la malgranda kvanto da kolportantoj, ni sukcesis vendi ĝin 100-ekzemplere monate. Ĉu tio ne estis bona rezulto? Se ni estus sciintaj, ke ni povas akiri por kolportado ekzemplerojn de L.E. je malpli alta prezo, ni estus kolportintaj ĝin. Granda presita gazeto kiel L. E., bone redaktata, kun interesa enhavo, vendiĝas facile kaj la propaganda efiko estas granda. Do, kion ni faru? En ĉiu sekcio kelkaj (prefere multaj!) gekamaradoj anoncu sin por kolportado. Oni mendu regule, monate aŭ dumonate iun kvanton da L.E.-oj kaj disvendu ĝin kie ajn, en kunvenoj, ĉe la domoj ktp. Estas utile bone aranĝi la kolportadon ĉe la domoj. Por tio oni la unuan fojon notu iujn adresojn, kie oni vendas ion. Al tiuj adresoj oni iru sekvontan fojon denove. Kelkaj ree aĉetos, aliaj eble ne. Al la „reaĉetantoj" oni iras ĉiam denove.

Eble estas rekomendinde ne demandi, ĉu oni volas aboni, sed simple ĉiufoje denove prezenti al ili la gazeton. Ke oni en la verda monato speciale prilaboras ĉi tiujn adresojn, estas kompreneble.

Gekamaradoj! *Se ni volas atingi ion, ni devas fari ion. Ne nur ion sed multon. Kaj ne nur kelkfoje en la jaro, sed regule, ĉiumonate, se eble ĉiusemajne! Tial ni instigas vin kolportu nian gazeton „Laborista Esperantisto"!*

G. P. d. B.

Noto de la estraro.

Por la propagando ni liveras L. E. por kvin cendoj. Necesas, ke oni mendu minimume 10 ekzjn, ĉu ĉiumonate, aŭ nur kelkfoje. Oni mendu la necesan kvanton antaŭ la 15a de la monato. Kiam oni deziras ricevi certan kvanton ĉiumonate, sufiĉas unufoja mendo.

JUNULARKOMITATO — Ju-ko.
Sekr. Langereis A 31, Hoogwoud, N.-H.

Juko aranĝos specialan junularkunsidon dum la kongreso en Heerlen je dimanĉo la 6an de Aprilo 1947.

Ni atendas, ke ĉiuj junaj gekongresanoj partoprenos tiun ĉi tre gravan kunvenon.

Tagordo:

malfermo: 12.00a horo

1. malfermo.
2. protokolo
3. raporto sekr.
4. raporto kas.
5. raportoj de la distriktaj perantoj.
6. elekto de estraro.
7. proponoj kaj sugestoj.
8. fermo: 13.30.

Montru per via ĉeesto vian simpation por la junularkomitato kaj por ĝia grava tasko! Instigu viajn geamikojn ke ankaŭ ili partoprenu!

Do, geamikoj ĝis la revido en Heerlen.

EL LA DISTRIKTOJ

DISTRIKTO GRONINGEN—DRENTE.

Sekr.: H. Rijpstra, Gratamastr. 63 B, Groningen.

Dimanĉon, la 9an de marto, la distrikto kunvenis en Groningen. Reprezentataj estis Emmen, Groningen, Stadskanaal, kelkaj ĝeneralaj membroj kaj interesiĝantoj. Por la ĉefestraro ĉeestis k-do A. van Haren.
En la distrikta regularo nun validas la jeno: la distriktestraro konsistas el 5 membroj, el kiuj 3 (prez., sekr., kas.) en la sama loko.
Sekcioj Stadskanaal kaj Winschoten estas reprezentataj en la distriktestraro po unu membro, la ĉiutaga estraro seĝas en la urbo Groningen, nome: k-do C. W. v. Altena: prez. k-do R. van Kempen: kas., k-do H. Rijpstra: sekretario.
Se eble, okazos *semajnfino je la 14a kaj 15a de junio* en naturamikdomo „De Hondsrug" en Noordlaren. La sekcioj en la tri nordaj provincoj jam nun atentu pri tio. K-do van Haren aŭdigis de tempo al tempo sian konsilan voĉon en la diskutoj. Poste li parolis kelkajn propagandajn vortojn. H.R.

DISTRIKTO ROTTERDAM.

Sekr.: Lange Geer 28, (Z).

En la Jarkunveno de nia Distrikto, kiu okazis la 14an de februaro, oni elektis novan distriktan estraron, kiu nun konsistas el: k-do C. van Essen, prez.; k-dino M. A. Mes-Goossen, Lange Geer 28, sekr.; k-ino A. C. Obbes, kas.; kaj la k-doj J. Antis, W. Borsje, L. W. Kastelein kaj J. W. Prent.
M. A. Mes-Goossen, secr.

EL LA SEKCIOJ

AMERSFOORT.

Sekr.: Vermeerstraat 16.

La 10an de marto okazis kunveno kie ni pritraktis la kongresproponojn kaj amendojn. Ni elektis nomon por nia sekcio *„Frateco"*. Oni elektis kiel delegitinoin al nia kongreso en Heerlen, k-dinojn P. Poort—Procee kaj P. Visser, kiel anstataŭanton k-don D. Vink.
Nia sekcio precipe esprimas sian kontenton kaj subtenas la artikolon de k-do C. P. de Bruin en la lasta L.E.

LEEUWARDEN.

Sekr.: Marnixstraat 19.

Ni kunvenis la 28an de febr. La raportoj de la sekr., la kasisto, la bibliotekistino kaj de la sekr.-ino-kasistino de la Infangrupo estas aprobitaj. La kaskontrolkomisiono raportis ke ĉio estis en bona ordo. K-dojn A. van Dijk, dua prez. kaj A. Stellema, kas. reelektiĝis kaj kiel ano de la kaskontrolkom. oni elektis k-don Mentjox.
C. C. M. Rijpstra-Timmerman, presservantino.

ROTTERDAM III.

La 21an de jan. okazis nia jarkunveno. Montriĝis, ke la kurado en la sekcio dum la jaro 1946a estis kontentiga. Ni daŭrigas la sekcian membrecon al S.A.T. je dek guldenoj jare kaj la subvencio al la Blindula Movado estas altigata de 5 ĝis dek guldenoj.
Ĉar la kaso tion toleras, estis decidate aboni ĉiujn niajn geanojn, kiuj ŝatos tion, al „La Progresanto" je kosto le la sekcia kaso, esperante, ke tio estos forta instigo kaj progresigilo por kapabliĝi en la lingvo.
Ni nun havas 29 geanojn kaj 4 geedzajn parojn, el tiuj estas 23 geanoj kaj 2 geedzaj paroj S. A. T. anoj.

ZWOLLE.

Sekr.: Zwarteweg B 312³.

La 6an de febr. ni okazigis la jarkunvenon. La nuna estraro unuanime estis elektata.
La jaro 1946a montriĝis kontentiga por nia sekcio. Pro aliĝo al nia sekcio de la grupo de L.E.E.N., la membraro kreskis de 29 ĝis 41. En la elementa kurso partoprenas 18 kursanoj. Dum la konversaciaj vesperoj ni okazigis A-kurson en kiu granda nombro el la membraro partoprenas.
La aktiveco en nia grupo estas sufiĉe bona. De la policejo ni rericevis la objektojn konfiskitajn de la germanoj, escepte la skribmaŝinon kaj ciklostilon. G. v. Luuk.

ZAANDAM—ANTAŬEN.

Sekr.: Emmastraat 28.

Pluraj el niaj anoj montris la „Gratul-Registron" kiun ni eldonas okaze de la 35 jara ekzistado de nia unuiĝo. Per ĉi tiu registro diversaj Zaandamanoj esprimas sian favoron pri nia esperanto-movado, kaj samtempe donacas ne malgravan momsumom. Ne nur ni legas nomojn de la urbestro kaj skabenoj sed ankaŭ de laboristoj, instruistoj, de doktoroj k.t.p. Kelkaj el la oficialaj invitiloj al diverslandaj gesamideanoj, de la Zaandamse Gemeenschap, en interkonsiliĝo kun ni, jam estas akceptitaj.
Ni povas esti certaj, ke nia esperanto-semajno iĝos vere internacia-semajno. Pro kunlaboro de diversaj instancoj, kaj gazetredakcioj, ĝi efikos sukcesplene.
Ĉuj niaj membroj zorgu, ke en la venonta *konversacia kunveno*, kiu okazos la*2an de aprilo, Oostzijde 59*, kie ni pritraktos la kongresproponojn kaj elektos delegiton, krome fiere montru la registron. La estraro.

S.A.T.-RONDO ROTERDAMA.

Nia aprila kunveno okazos en Zuidervolkshuis, Brink. Tramlinio 3. La dato estas la 20a kaj ni komencos je la 10.30. La Belamiano k-do A. J. v. d. Zeeuw parolos pri *„La kaŭzoj de la militoj"*. Ni atendas vin ĉiujn. B.W.

RADIO

V.A.R.A.

La laborista radio-asocio „Vara", Hilversum, Nederlando, verŝajne prezentos Esperanto-programon en sia elsendo de 1a de Majo.
La elsendo okazos per ondolongo de 415 m. Ricevinte la definitivajn informojn, ni sendos komunikon pri la precizaj horo kaj programo. Cetere „Vara" elsendas ĉiumonate en kunlaboro kun Asocio de Lab. Esp. F.L.E. esperantoprogramon, de 1610—16.25 h. M.E.T., 301 m. Ĉi sube programo por la sekvontaj monatoj.
12-4-'47 G. J. Degenkamp parolas pri „Emancipa valoro de Esperanto".
3-5-'47. Prezentado de „La Verda Kabaredo".
7-6-'47. J. Hippe, ĉefestrarano de Grafika Sindikato parolas pri: „Esperanto serve al la laborista movado".
5-7-'47. J. v. Scheepen parolas pri: „Esperanto 60-jara".
Povos okazi malgrandaj ŝanĝoj en la horoj, sed la komenco ĉiam restas inter 16.00 kaj 16.30 (M.E.T.).

N.C.R.V.

Okazos la 11an de aprilo de la 18.45 ĝis 19.— h. (M.E.T.) Esp. elsendo de la radiostacio Hilversum II (ondo 415 m.) en la kadro de la elsendoj „La Evangelio per Esperanto". Parolos s-ro J. U. Hommes. Temo: „La Vojo". Personoj, kiuj ne bone ricevas la ondolongon de 415 m., povos aŭskulti sur ondolongoj 218 m. kaj 245 m.

K-do C. v. d. Pol informis nin ke la unua ĉiutaga elsendtempo kaj ĝiaj ondlongoj de radiostacio Praha XII estas ŝanĝitaj. Ĝi nun okazas ĉiutage de la 17.30 ĝis la 17.45 h. per ondoj 31.41 m. kaj 1935 m.

ITALA ASOCIO DE LABORISTAJ ESPERANTISTOJ (I.A.L.E.) V. Modena 33, Torino — ITALIO.

La 1an de Januaro 1947a fondiĝis en Italio la „Itala Asocio de Laboristaj Esperantistoj" (I.A.L.E.), kiu celas grupigi la Italajn gelaboristojn, kiuj scipovas nian lingvon aŭ, kiuj, kvankam ne scipovante nian lingvon, favoras al nia ideo. Dum la unua kongreso, kiu okazos dum ĉi-sama jaro, oni elektos taŭgan konsilantaron, prezidanton (k-do Guzzi) kaj provizoran konsilantaron. De tiu asocio ni atendas bonajn fruktojn pri la disvastigado de Esperanto kaj pri la kunlaboro kun la aliaj laboristaj asocioj ĉiulandaj. Oficiala organo de la Asocio estos „La Itala laborista Esperantisto", kiu eldoniĝos kune kun „Verda Steleto" la ununura postmilita Esperanto gazeto en Italio. Vivu la tutmonda laboristaro! La Prezidanto.

ALVOKO EL SVISIO.

Ĉiuj fervojistoj intencantaj partopreni la Esperanto Mondkongreson 1947 en Berno estas petataj anonci sin ĉe ni (sendepende de la kongresaliĝo) ĝis la 1-a de majo 1947.
Deziroj, proponoj kaj anoncoj de paroladantoj estas danke atendataj. Pri demandoj por profesia kunsido ni plezure respondos. La korespondajojn ĉi rilatajn oni b.v. sendi al: Svisa Asocio de Esperanto-Fervojistoj, Hubacherweg 6, Liebefeld bei Bern, Svislando.

ANONCOJ

La Itala esperanta gazeto „Verda Steleto" enhavas novajojn pri la movado en Italio; ankaŭ la jus fondita laborista esperanto movado en Italio (I.L.E.A.) havas propran paĝon. Krome estas en ĝi bonaj artikoletoj, k.t.p. La jarabono estas f 1.20 jare, la monon oni sendu poŝtmandate al mi, P. J. Visser, Vermeerstraat 10, Amersfoort, kun mencio: „Verda Steleto".

Filatelistoj.

Kiu volas interŝanĝi kelkajn kompletajn okazintajajn poŝtmarkojn, por samvaloraj el sia lando?
S-ino de Moel-Broedersz, Zesstedenweg 70, Grootebroek, Nederlando.

RUDI KOOPMANS,

Leusderweg 215, Amersfoort (Nederlando) petas al geknaboj korespondi kun li pri filatelio k.t.p. Li estas 14-jara lernanto de mezgrada lernejo. Respondos ĉiujn. Disponas pri pluraj Esperantajoj.

WALTER RAHN

3 Güstrow/Meckl., Hagebökerstrasse 44 bei Bühring, Germanio, Zone Soviétique serĉas korespondantojn.

K-do KARL GRÜNDEMAN

Nelkenweg 2, 14 Stuttgart 13 U.S. Zono, Germanio, deziras korespondantojn por sia Esp. societo pri politikaj, sindikataj, sportaj, kulturaj kaj naturamikaj temoj.

Deziras korespondi:
GRUSCINSKIJ VADIM
36 Nikolaev Plechanovstr. 36, Ukraino, Sovetio.

ĈU VI JAM DECIDIS PASIGI VIAN LIBERTEMPO EN DANIO POR VIZITI LA S.A.T.-KONGRESON? DETALOJ EN SENNACIULO.